

Posudek oponenta/školitele bakalářské práce

Jméno studenta: Josef Kubec

Název práce: Koncept tawhidu u Ibn Tajmíji a jeho vliv na současné islámské proudy

Jméno vedoucího práce: Jan Rokyta

Jméno oponenta: ThLic. Lukáš de la Vega Nosek, Ph.D.

I. Formální kritéria

	ano	zčásti	ne
1. Naplnění celkového záměru: - práce odpovídá svému zadání a obsahu - vymezení tématu je přiměřené a není příliš široké	x		
2. Metodické a systematické zvládnutí práce - text je strukturně a logicky uspořádán - práce je adekvátně zpracována	x		
3. Úvod a závěr - úvod řádně seznamuje s cílem a postupem práce, s dosavadním badáním na dané téma a stěžejní literaturou - závěr náležitě shrnuje a hodnotí celou problematiku, formuluje přínos k řešení problému a vlastní stanoviska	x		
4. Autor náležitě vypracoval všechny formální požadavky kladené na bakalářskou práci - zadání, prohlášení, obsah, úvod, pojednání, závěr, resumé v češtině a cizím jazyce - odpovídající počet stran	x		

Předkládaná práce se zabývá konceptem tawhidu u Ibn Tajmíji a jeho vlivem na současný islám. Sleduje, jakým způsobem pracuje Ibn Tajmíja s podobou monoteismu a jakým způsobem jsou jeho myšlenky, život a názory interpretovány současnými islámskými proudy. Nejedná se o práci psanou výlučně z hlediska historického nebo práci věnovanou pouze teologii. Pan kolega se zamýšlí nad dopady teologie a především nad otázkou použití teologických myšlenek. Z tohoto hlediska si autor uvědomuje, že teologické myšlení neexistuje ve vzduchoprázdnu, avšak vždy má určitý dopad.

Typickým rozměrem je legitimita moci, vlády a násilí. Násilí není v práci chápáno pouze ve vnějším expanzivním smyslu, do násilí je v práci zařazeno například i ničení staveb. Zde je prezentováno opětovné provázání s idealizovanou minulostí. Přítomnost se tedy, v rámci chápání radikálního islámu, musí změnit podle vzoru této idealizované minulosti. Pan kolega správně chápe, že historie není neutrální. Vedle toho, že je chápána jako vzor, je propletena řadou dualismů, věřící – nevěřící či islám – džahilíje.

Pan kolega cituje a používá Shiraze Mahera, který se pokusil co nejkompaktněji popsat principy a složky, na nichž salafistický džihádismus stojí. Prvním a základním pojmem je pochopitelně pojem „džihád“, druhým pilířem je pojem „takfír“. Třetí reprezentuje koncept „al-walá’wa-l-bará“, věrnost a odvracení se. Čtvrtým principem je pojem „tawhíd“, který se týká víry v jediného Boha, respektive nauky o Boží jedinství, nedělitelnosti a nezastupitelnosti. Posledním, pátým pilířem charakterizujícím salafistický džihádismus je, koncept vlády, či vládnoucího zřízení muslimské obce v podobě nejvyšší právní autority.

Práce je logicky uspořádána, vychází od historické části, přes otázku teologie samotné, až k použití Tajmijových myšlenek radikály. Práce není vymezena pouze jednotlivými tematickými oddíly, ale především použitím teologických myšlenek. Zde je jasně stanovená hranice, neboť kolega si uvědomuje, že při použití Tajmijových myšlenek otázka pravdivosti historie samotné mizí a zůstává pouze její použití, což znamená, že historie je využívána.

II. Obsahová kritéria

	ano	zčásti	ne
1. Práce prokazuje porozumění tématu v dané problematice.	xx		
2. Myšlenková soudržnost a souvislost textu: - je vyhovující - srozumitelnost argumentace a podloženost argumentů či myšlenek je adekvátní	x		
3. Práce se opírá o relevantní prameny a literaturu.	x		
4. Práce se sekundární literaturou: - v práci je zřetelně předvedeno, že student pracoval s odbornou sekundární literaturou a s myšlenkami jednotlivých autorů - autory uváděl (nejen odkazem na poznámku), srovnával, parafrázoval a citoval - zřetelně rozlišoval své myšlenky od myšlenek jednotlivých autorů	x		
5. Bakalářská práce je religionistickým textem: - autor prokázal fundovanou a analytickou práci - autorova práce nespočívala jen v převyprávění daného téma	x		

V obsahovém kritériu se jedná o práci pojednávající o dopadu teologického myšlení. V tomto ohledu je práce sjednocena tvrzením, že teologické myšlenky a koncepty mají své společenské dopady. V části věnované Ibn Tajmíjovu pojetí tawhídu a jeho dopadům se ponejprve zabývá pojetím vzoru pro určitou reformu. Zde správně zdůrazňuje, že změna/revoluce/reforma může nabývat konzervativního rozměru. Hlavním cíl Ibn Tajmíjova úsilí je pak identifikován jako očistění od nánosů novot, ale také představení ucelené obrozené koncepce státu/společnosti/vlády, jenž bude odpovídat ideálům.

Jako jeden z ústředních je správně vymezen problém legitimacy, s nímž nastává otázka oprávněnosti prováděné společenské změny a především normativity. Zde se pan kolega věnuje vztahu k prvním generacím a problematice řádnosti věřícího. Práce se zde nevěnuje pouze popisu, ale konstatuje za prvé mobilizační charakter a za druhé otázku identifikace.

V tomto ohledu je nejpřínosnější poslední část práce, kde se pan kolega zabývá rozborem propagandistických časopisů Dabiq a Rumiya. V případě, že pan kolega bude v tomto tématu pokračovat, což by bylo přínosné, z hlediska metodologie by potom měl být uplatněn i vizuální rozbor časopisů a propagandistických tiskovin. Při základním rozsahu a vymezení práce na toto samozřejmě již nezbyl prostor.

Závěrem pan kolega konstatuje, že literatura věnující se propagaci džihádu má mobilizační charakter. Při zpětném čtení práce bych si dovolil upozornění, že samotný závěr pana kolegy z hlediska nepřítel/nevěřícího v propagandistické literatuře má ještě druhý – opačný rozměr, vztažený tentokrát na obraz nepřítele. To znamená, že i nepřítel/nevěřící je tady konstruktem. Zde je důležitá práce Baele Stephane J., Gregorio Bettiza, Katharine A. Boyd a Travis G. Coan. *ISIS's Clash of Civilizations: Constructing the "West" in Terrorist Propaganda*, *Studies in Conflict & Terrorism* 2019.

III. Jazyková a grafická kritéria

	ano	zčásti	ne
1. Práce je bez gramatických a stylistických chyb nebo jiných nedostatků (překlepy, nedokončené věty atd.)		x	
2. Práce je psána kultivovaným a odborným jazykem	x		
3. Terminologické zpracování textu - fundované porozumění terminologie v oboru a daném tématu - vhodné používání terminologie a vysvětlování pojmů	x		
4. Odkazy, citace a poznámkový aparát - vyhovující práce s odkazy - dodržení a jednotnost citačních norem - náležitý poznámkový aparát	x		
5. Citování - míra citování je vyvážená - vhodná volba a výstižnost citací	x		
6. Grafická kritéria - grafická úprava (písmo, obsah, názvy kapitol, odstavce, řádkování atd.) je vyhovující	x		

IV. Použitá literatura

	ano	zčásti	ne
1. kritický a vhodný výběr prvotní literatury a pramenů	x		
2. kritický a vhodný výběr druhotné literatury	x		
3. práce s cizojazyčnou literaturou	x		

Pan kolega překročil původně stanovenou mez doporučené sekundární literatury.

Další doporučení: Dalším zajímavým tématem, rozšiřujícím oblast zájmu pana kolegy by bylo porovnání například kritiky ibn Tajmiji z pera Džamála Chášukdžího.

Pracovní součinnost studenta a školitele v průběhu zpracování práce (vyplní vedoucí práce): pan kolegy pracoval svědomitě, práci pravidelně konzultoval.

Celkové hodnocení:

Práci doporučuji k obhajobě: ano

Návrh hodnocení: A (výborně)

Náměty k rozpravě:

V Pardubicích dne 6.8. 2023

školitel
Jan Rokyta